

NEW TRENDS OF COOPERATION BETWEEN UZBEKISTAN AND KAZAKHSTAN

Shahlo E. Rajabova

Master's student

Tashkent State University of Oriental Studies

Tashkent, Uzbekistan

E-mail: shahlo65564@icloud.com

ABOUT ARTICLE

Key words: strategy, reforms, trends, security, cooperation, investment, political relations, economy, alliance relations, diplomacy.

Received: 11.05.23

Accepted: 13.05.23

Published: 15.05.23

Abstract: Today, Uzbekistan-Kazakhstan cooperation has developed in all aspects and has reached the level of alliance from a strategic partnership. In this regard, the trends that emerged and regularly developed in recent years in bilateral and multilateral relations formed, developed, and gave rise to new manifestations of public diplomacy in economic cooperation, industrial cooperation, parliamentary and cultural-humanitarian spheres.

ЎЗБЕКИСТОН ВА ҚОЗОҒИСТОН ҲАМКОРЛИГИНИНГ ЯНГИ ТЕНДЕНЦИЯЛАРИ

Шахло Э. Ражабова

Магистратура талабаси

Тошкент давлат шарқшунослик университети

Тошкент, Ўзбекистон

E-mail: shahlo65564@icloud.com

МАҚОЛА ҲАҚИДА

Калит сўзлар: стратегия, ислохотлар, тенденциялар, хавфсизлик, ҳамкорлик, инвестиция, сиёсий алоқалар, иқтисодиёт, иттифоқчилик алоқалари, дипломатия.

Аннотация: Бугунги кунда Ўзбекистон-Қозоғистон ҳамкорлиги ҳар томонлама ривожланиб, стратегик шерикликдан иттифоқчилик даражасига чикди. Бунда икки ва кўп томонлама муносабатларда кейинги йилларда вужудга келган ва мунтазам ривожланиб борган тенденциялар иқтисодий ҳамкорликда саноат кооперацияси, парламент ва маданий-гуманитар соҳаларда халқ дипломатиясини шакллантирди,

---

**НОВЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ УЗБЕКИСТАНОМ И
КАЗАХСТАНОМ****Шахло Э. Раджабова**

студент магистратуры

Ташкентский государственный университет востоковедения

Ташкент, Узбекистан

E-mail: shahlo65564@icloud.com**О СТАТЬЕ****Ключевые слова:** стратегия, реформы, тенденции, безопасность, сотрудничество, инвестиции, политические отношения, экономика, союзнические отношения, дипломатия.**Аннотация:** Сегодня узбекско-казахстанское сотрудничество получило развитие во всех аспектах и из стратегического партнерства вышло из союзничества. В связи с этим сложились и закономерно развивались в последние годы тенденции в двусторонних и многосторонних отношениях, формировались, развивались и породили новые проявления народной дипломатии в экономическом сотрудничестве, производственной кооперации, парламентской и культурно-гуманитарной сферах.**КИРИШ**

Узоқ ўтмишга бориб тақаладиган ўзбек-қозоқ муносабатлари мустақилликдан сўнг бошқа соҳалар сингари маданий-гуманитар йўналишда ҳам кенг тармоқ ёйиб ўзига хос янги қирралар билан ривожланиб борди. Икки давлатнинг маъданий-гуманитар соҳадаги ҳамкорлик алоқалари 1994 йил 10 январда имзоланган Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати билан Қозоғистон Республикаси Ҳукумати ўртасида “Маданият, соғлиқни сақлаш, илм-фан, таълим, туризм ва спорт соҳасидаги ҳамкорликни чуқурлаштириш тўғрисида”ги битимга асосланади. Битимда маъданий-гуманитар соҳадаги ҳамкорликнинг асосий йўналишлари белгилаб ўтилган. Мазкур битимга кўра, “қўшни давлатлар иккала томон халқларининг ҳар томонлама алоқаларига кўмаклашиш, Ўзбекистонда ярмаркалар ва Қозоғистон Республикаси Кунларини ҳамда Қозоғистонда Ўзбекистон Республикаси Кунларини санъат усталари, бадий ҳаваскорлик, жисмоний тарбия ва спорт жамоалари, олимлар ва адабиёт арбоблари, ишбилармонлар доиралари, жамоатчилик ва минтақалар вакиллари иштирокида мунтазам равишда ўтказиб туриш” га келишиб оладилар. Ушбу битим имзоланиши билан маъданий-гуманитар соҳадаги ўзбек-қозоқ муносабатларида янги давр бошланди.

АСОСИЙ ҚИСМ

Ўрганилаётган мавзу ўзига йўналиш бўлганлиги боис, бугунги кунга қадар кам сонли маҳаллий ва хорижий олимлар томонидан тадқиқ этилган. А.Самиев, М.Мирзабеков, Р.Садыкова, Д.Сайфуллаев, Д.Мадаминова, Р.Мирзабековалар тадқиқотларида Ўзбекистон ва Қозоғистон ўртасидаги алоқаларнинг янги босқичи ва унинг натижалари ҳақида батафсил сўз юритилган. Маҳаллий олимлар билан бир қаторда хорижий олимлар ҳам мазкур мавзунинг айрим жиҳатлари хусусида тадқиқотлар олиб боришган. Хусусан, Марказий Осиё мамлакатлари ўртасидаги замонавий ҳамкорлик алоқаларининг тенденциялари тўғрисида тўхталиб ўтишган.

Мазкур мақолани тадқиқ этиш жараёнида контент, ивент, индукция, дедукция, динамик моделлаштириш ва тарихий ҳужжатларни ўрганиш каби илмий методлардан унумли фойдаланилди.

Сиёсий алоқаларнинг янги тенденциялари. Ўзаро ҳамкорликнинг янги босқичи Шавкат Мирзиёевнинг Ўзбекистон раҳбари сифатида фаолият юрита бошлаганидан буён давом этаётган даврни ўз ичига олади. Бу даврдаги алоқалар ўзининг мазмун-моҳиятига кўра янги жиҳатлари ва кенг қамрови билан фарқланмоқда. Мазкур босқич 2016 йил сентябрь ойида Самарқанд шаҳрига Қозоғистон Президентининг ишчи ташрифи, Шавкат Мирзиёев билан учрашуви ва олиб борган мулоқотлари билан бошланди. 2017 йилнинг март ойида Шавкат Мирзиёев Ўзбекистон Президенти сифатида Қозоғистонга ўзининг биринчи расмий ташрифини амалга оширди. Бунда яхши кўшничилик ва стратегик шерикчиликни мустаҳкамлаш тўғрисида биргаликдаги кўшма декларация қабул қилинди. Шунингдек, 12 та ҳукуматлараро ва муассасалараро ҳужжатлар, савдо- иқтисодий ҳамкорлик бўйича келишувлар имзоланди. 2019 йил Қозоғистоннинг янги Президенти Қ.Тоқаевнинг Ўзбекистонга расмий ташрифи бўлиб ўтди. Кейинчалик юқори даражадаги учрашувларда сиёсий мулоқот ўзаро ишончга асосланган мунтазамлик ва доимийлик касб этди. Ўз навбатида бундай мулоқотлар хавфсизлик, иқтисодиёт, инвестиция, туризм, маданият, соғлиқни сақлаш ва экология соҳаларида минтақавий ва халқаро аҳамиятга молик муҳим кўшма қарорлар қабул қилинишига туртки бўлди.

Пандемия бошлангунга қадар олий даражада 10 та расмий ташрифлар амалга оширилган. Халқаро даражадаги тадбирлар доирасида 2019 йилдан буён давлат раҳбарларининг 10 дан ошиқ учрашувлари бўлиб ўтди. Давр талабидан келиб чиқиб онлайн-форматдаги мулоқотлар олиб бориш йулга қўйилди. Бундан ташқари давлат раҳбарларининг телефон орқали мулоқотлари фаоллашиб бормоқда. Ўз навбатида, янги босқичдаги сиёсий алоқалар Президентлар ўртасидаги ўзаро ишонч мустаҳкамланиши ва олий даражада ўрнатилган очик ва ишончли мулоқот барча ҳамкорлик йўналишларини

кучайтириш учун пойдевор вазифасини бажарди. Ўзбекистоннинг Қозоғистон билан муносабатлари тубдан яхшиланишига олиб келди ва бундай ижобий объектив ҳолат Марказий Осиёдаги янги ўзгаришлар бошланишига туртки бўлди. Минтақадаги қўшни давлатлар билан муносабатларда 2016 йилгача тўпланиб қолган кўплаб муаммоларга ечим топишга ижобий таъсир қилди. Бундай фаолият ҳалқаро ҳамжамият томонидан юқори баҳолана бошланди.

Иқтисодий дипломатия: саноат кооперациясини ривожлантириш. Таъбиийки, икки давлатнинг тарихий, иқтисодий макон, маданий- гуманитар, табиий ва географик жиҳатдан яқинлиги, бир-бирини тўлдирувчи ресурслар ва ишлаб чиқаришнинг мавжудлиги барча алоқаларни, жумладан иқтисодий соҳадаги ҳамкорликни ривожланишига катта шарт-шароит ва имкониятлар яратди. Лекин бугунги кунда икки томонлама муносабатларни юқори даражага олиб чиқишда давлат раҳбарларининг сиёсий фаолияти катта аҳамият касб этмоқда. Жумладан, Ўзбекистон раҳбарининг иқтисодий муносабатларни янада ривожлантириш учун барча ресурс ва имкониятлар, иқтисодий дипломатияни бутунлай янги шакл ва услубда йўналтириши сўнгги йилларда катта ўзгаришларга олиб келди ва келажакда иқтисодий муносабатларнинг янада ривожланишига асос солди. Бундай янгиликлардан бири - мамлакат иқтисодиётини ижтимоий йўналтириш ва юқори технологик ишлаб чиқаришни шаклантириш. Бу борада ҳозирги кунда нафақат минтақада, балки дунё бўйича глобал ривожланиш таъсирида устувор тенденцияга эга бўлган саноат кооперациясига асосланган икки ва кўп томонлама ҳамкорликни йўлга қўйиш ва уни бугунги замон талаблари асосида ривожлантиришдир. Сир эмас, жаҳоннинг саноати ривожланган йирик давлатлари АҚШ, Япония, Германия, Италия, Буюк Британия, Франция, Италия каби давлатлари билан бир қаторда янги ривожланиб келаётган Ҳиндистон, Хитой, Туркия, Жанубий Корея каби мамлакатларда саноат кооперацияси иқтисодий ўсишнинг муҳим омиллардан бири ҳисобланади. Юқорида айтганимиздек, бу борада Марказий Осиё минтақаси, жумладан Ўзбекистон ва Қозоғистоннинг хўжалик субъектлари ўртасида иқтисодий ҳамкорликнинг янги шакллари вужудга келмоқда.

Бу борада, давлатимиз раҳбарининг Қозоғистонга ташрифи давомида саноат кооперацияси соҳасида эришилган келишувлар муҳим аҳамиятга эга бўлди. Натижада қўшни давлатда Ўзбекистон капитали иштирокида қўшма корхоналар бунёд этилмоқда. Жумладан, Қозоғистонда Қўстаной “Сариарка Авто саноат” базасида автомобиллар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди, Чимкентда “Alliance” ўзбек-қозоқ савдо-саноат компаниясининг тўқимачилик корхонаси ишга туширилди. Ўзбекистоннинг “DentafillPlus” компанияси Туркистон шаҳрида тиббий маҳсулотлар ишлаб чиқариш корхонасини бунёд этди, қишлоқ хўжалиги техникаси, тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди,

шунингдек, чўл зонасида ўзбек суғориш технологиялари асосида боғдорчилик кластери яратилмоқда. Ташриф арафасида ўтказилган ишбилармонлик тadbирлари якунида қиймати 6 миллиард долларга яқин бўлган янги инвестиция ва савдо келишувлари имзоланди. Бу жараённинг икки давлат раҳбарларининг ўзаро музокараларида муҳкокама этилиши ва тегишли ўзаро манфаатли қарорлар қабул қилиниши муҳим стратегик аҳамиятга эга бўлмоқда, ва икки давлатнинг ривожланган давлатлар қаторидан ўрин олишига сабаб бўлмоқда.

Транспорт дипломатияси. Ўзбекистон ва Қозоғистон транзит-транспорт соҳасида салмоқли салоҳиятга эга. Шунингдек икки давлат Евроосиёнинг халқаро аҳамиятга эга бўлган “Шимол-Жануб” ва “Шарқ-Ғарб” асосий савдо-транспорт йўлаклари кесишмасида жойлашганини эътиборга олиб, транспорт тармоғини ривожлантириш бундан самарали фойдаланиш ҳозирги даврнинг муҳим долбзарб масаласи бўлиб қолмоқда. Бу борада биринчидан, Ўзбекистон ва Қозоғистон 2024 йилда “Туркистон-Шимкент-Тошкент” тезюлар темир йўл лойиҳасини амалга оширишни тезлаштиришни режалаштирмоқдалар. Янги магистралнинг Қозоғистон ва Ўзбекистонни бирлаштирувчи ягона туристик йўналиш бўлиши кўзланмоқда, бу иккала мамлакатнинг туристик салоҳиятини ошириш имконини беради.

Қозоғистон ва Ўзбекистон «Учкудук–Қизилўрда» темир ва автомобиль йўллари лойиҳасини амалга ошириш тўғрисида келишиб олишди. Янги йўл белгиланган йўналишда масофани 3-3,5 баробар қисқартириш ва минтақа давлатларини Қозоғистоннинг жанубий, марказий ва шимолий вилоятлари орқали Россия билан боғлаш имконини беради. Учинчидан, икки давлат халқаро транспорт йўлаклари ва транспорт инфратузилмасини яратишга алоҳида эътибор қаратмоқда, бу экспорт маҳсулотларини икки давлат ҳудудида уни учинчи давлатга етказиб бериш учун транспорт харажатларини пасайтиришга ёрдам беради. Шу йилнинг апрель ойида ўзбек-қозоқ чегарасида мамлакатлар ўртасидаги инвестицион лойиҳаларни амалга оширишда замон талаблари асосида саноат ва савдо-логистик майдон вазифасини ўтайдиган “Марказий Осиё” Халқаро савдо-иқтисодий ҳамкорлик маркази қурилиши бошланди. Ушбу марказ бир кеча-кундузда иккала йўналишда 35 минг киши ва 5 мингта юк автомобилларини ўтказиш қувватига эга.

Тўртинчидан, Ўзбекистон ва Қозоғистон ўртасида ўзаро товар алмашлашни ривожлантиришга ёрдам бериш учун Ўзбекистоннинг Сурхондарё ва Фарғона вилоятларида улгуржи-тақсимлаш марказларини очиш йўли билан ягона товар ўтказиш тизимини барпо этиш режалаштирилмоқда. Қозоғистон темир йўллари рефрижератор составида қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини Москва – Тошкент – Москва йўналиши бўйича тезкор етказиб бериш «Агроэкспресс» лойиҳасида иштирок этишади. Шу тариқа,

Ўзбекистон ва Қозоғистон Марказий ва Жанубий Осиёни энг қисқа транспорт йўналиши бўйича боғлаб турувчи йирик инфратузилма лойиҳаларини амалга оширишда самарали ҳамкорлик қилишлари мумкин. Хусусан, «Мозори-Шариф – Қобул – Пешовар» темир йўли қурилиши лойиҳасини амалга ошириш Ўзбекистон ва Қозоғистоннинг темир йўл инфратузилмасини жалб этиш имконини беради. Буларнинг барчаси Ўзбекистон ва Қозоғистон ўртасида транспорт-транзит соҳасида лойиҳаларни амалга ошириш иккала давлат ўртасида товар айирбошлаш, туристлар билан алмашлаш, шунингдек малакатларнинг транзит салоҳиятини амалга ошириш имконини беради.

Худудлараро алоқалар ўзаро муносабатларнинг янги формати. 2017 йилдан мамлакатларимиз худудлари аро ҳамкорлиги шакллана бошлади. Хусусан, Ўзбекистоннинг Навоий, Тошкент ва Сирдарё вилоятлари ҳамда Қозоғистоннинг Қизилўрда ва Жанубий Қозоғистон вилоятлари ўртасида ҳамкорлик тўғрисида шартномалар имзоланди. Бу яқин худудлар ўртасидаги муносабатлар жадал суръатларда ривожланишига туртки берди, одамларнинг ўзаро борди-келдиси, халқ дипломатияси йўлга қўйилди.

Ташриф давомида Тошкент ва Туркистон вилоятлари, Тошкент ва Нур-Султон шаҳарлари, Навоий ва Қизилўрда вилоятлари хокимиятлари (администрациялари) ўртасида 2022-2023 йилларга мўлжалланган ҳамкорлигини кенгайтириш бўйича “йўл хариталари” қабул қилинди.

Маълумки, Навоий вилоятининг Учқудук, Томди ва Конимех туманлари Қозоғистон Республикаси Қизилўрда вилоятининг Қармақши ва Шиели, Туркистон вилоятининг Шардара туманлари билан чегарадош бўлиб, умумий чегара 620 километрни ташкил этади. Қозоқ халқи ва Навоий вилояти аҳолисини жуда кўплаб тарихий ва қариндошлик ришталари боғлаб туради. Бугун қозоқ халқи орасида ҳурмат-эътиборга сазовор бўлган мутафаккир Айтеки Би Байбекули айнан шу худудда яшаб ўтган. Нуротадаги "Айтеки Би" мақбарасига Қозоғистондан ҳар йили минглаб меҳмонлар ташриф буюради. Бугунги кунда вилоятда 40 мингга яқин қозоқлар истиқомат қилади ва бу энг катта диаспора ҳисобланади.

Ўзбекистоннинг барча худудларида бўлгани каби, Навоий вилоятининг қозоғистонлик ҳамкорлар билан барча йўналишлардаги икки томонлама муносабатлари жадал ривожланиб бормоқда. Жумладан, 2021 йилди Навоий вилояти корхоналарининг Қозоғистон компаниялари билан ташқи савдо айланмаси 2020 йилда товар айирбошлаш ҳажмига нисбатан 20 фоиздан ортиқ ўсди. Пандемияга қарамасдан, жорий йилнинг ўн ойида маҳсулот экспорти 2 баробар, импорти эса 1,1 баробар ошди. Шунингдек, ушбу кўрсаткичларни янада ошириш учун катта салоҳият мавжуд. Вилоят худудида Қозоғистон сармояси иштирокидаги 10 та корхона фаолият юритмоқда. Улар асосан, тўқимачилик, қурилиш материаллари, озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш каби йўналишлардан

иборат. Қозоғистон Республикаси ҳудудидаги 3 та савдо уйида эса Навоий вилояти корхоналари муваффақиятли фаолият юритмоқда. Форумда 5 та қўшма инвестиция лойиҳасини амалга ошириш бўйича экспорт шартномалари келишиб олинди. Шу билан бирга, кейинги икки йилда Қозоғистон Республикаси билан ташқи савдо айланмасини икки баравар ошириш режалаштирилмоқда.

Таъкидлаш керакки, Сирдарё вилояти ҳамда Қозоғистон Республикасининг Акмола, Павлодар ва Туркистон вилоятлари ўртасида доимий ҳамкорлик алоқалари ўрнатилган. Вилоятда Қозоғистон капитали асосида 19 та корхоналар фаолият юритиб, жорий йилнинг ўн ойида Қозоғистон билан ташқи савдо айланмаси 137,3 млн долларни, шундан экспорт - 16,8 млн долларни ва импорт - 120,5 млн долларни ташкил этмоқда.

2021 йилнинг 25-26 ноябрь кунлари Қозоғистон Республикаси Туркистон вилоятида Ўзбекистон-Қозоғистон III минтақалараро форуми давомида Сирдарё вилояти ва Қозоғистон Республикасининг вилоятлари ўртасида келгусида қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш, қабул қилиш ва қайта ишлаш бўйича йирик савдо-логистика маркази ҳамда доимий тарзда саноат ва бошқа соҳаларда кенг ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар савдосини йўлга қўйиш бўйича аниқ масалалар муҳокама этилди. Хусусан, Қозоғистоннинг Туркистон вилояти ҳамда Шимкент шаҳрида кооперация асосида мебель ишлаб чиқариш бўйича музокаралар ўтказилиб, таклифлар кўриб чиқилди. Гулистон туманидаги “AB Trading Bukhara” ва Оқолтин туманидаги “Trade Agro” корхонаси билан Қозоғистон компаниялари ўртасида мева-сабзавот маҳсулотлари экспортини йўлга қўйиш бўйича музокаралар ўтказилди. Шунингдек, Туркистон вилоятининг Жеттисай тумани ҳокимлиги ҳамда Қозоғистон маҳаллий компаниялари учун Гулистон шаҳрида жойлашган “Ekostoun” МЧЖ ҚК томонидан ишлаб чиқарилган кварц плиталарни етказиб бериш бўйича келишувга эришилди.

ХУЛОСА

Шундай қилиб **биринчидан**, икки давлат ўртасидаги алоқалар мунтазам ривожланиб бормоқда. Бу алоқаларда минтақавий ҳамкорлик, замонавий иқтисодий дипломатик алоқалар, кооперацион алоқалар устунлик қилиши кузатилмоқда. Инвестиция, маданий-гуманитар соҳадаги алоқалар янгича аҳамият касб этмоқда. Таҳлил шуни кўрсатадики, келажакда ва яқин истиқболда Ўзбекистон ва Қозоғистон ҳамкорлигида барча соҳалардаги алоқаларнинг юқори тезликда ривожланиши юз беради. Бунга сабаб икки мамлакатнинг ҳам салоҳияти ва олдига қўйган стратегик иттифоқчилик мақсадларининг талаби ва халқаро миқёсдаги рўй бераётган ўзгаришларнинг таъсиридан келиб чиқади. Шунингдек, икки мамлакатнинг ривожланиш истиқболининг Марказий Осиёдаги шарт-шароитдан, жаҳон бозорига чиқиш ва янада такомиллаштиришнинг ўхшашлиги ва олиб борилаётган

ислохотларнинг давлатларнинг иқтисодий салоҳиятини кўтаришга, аҳолининг турмуш тарзини яхшилаш ва яшаш сифатини кескин яхшилашга қаратилганлигидир.

Иккинчидан, Ўзбекистон ва Қозоғистон минтақанинг йирик давлатлари бўлиб, улардаги ички ва ташқи сиёсатдаги ҳар қандай ўзгариш бутун минтақага таъсир ўтказди. Икки давлат раҳбарларининг сиёсий иродаси уларнинг ўзаро яқинлашишга оид ҳаракатлари ва ташаббуслари, шунингдек кейинги йилларда тўпланиб қолган ички ва ташқи вазифаларни ечиш ва жаҳонда вужудга келган янги объектив реаллика мослашиш талаблари ислохотлар ўтказишга олиб келди. Бу ислохотларнинг икки мамлакатда ҳам олиб борилиши ва дастлабки натижаларга эришилиши Марказий Осиёни барқарор ривожланаётган ислохотлар минтақасига айлантиришга ва тинч яшашнинг янги моделини шаклланишига олиб келмоқда. Айниқса, Ўзбекистоннинг Марказий Осиё давлатларининг янги даврдаги маслаҳат кенгашининг йўлга қўйилиши, унинг ҳар томонлама Қозоғистон томонидан қўллаб-қувватланиши минтақавий муаммоларни ечишда муҳим қадам бўлди.

Бугунги кун талабидан, айниқса пандемиянинг таъсиридан келиб чиқиб янги ўзгаришлар кузатилмоқда. Бу ўзгаришлар ўз навбатида минтақа давлатлари ўртасидаги яхши қўшничилик алоқаларнинг ривожланишида муҳим аҳамият касб этмоқда. Шунинг билан бир вақтда Қозоғистон ва Ўзбекистон ҳамкорлигининг инвестициявий, савдо-иқтисодий, саноат, транспорт ва логистика соҳаларида вужудга келган ва ривожланиб бораётган кўп қиррали ҳамкорликнинг янги тенденциялари бугунги ҳолатини мустаҳкамлаш ва чуқурлаштириш, кенгайтириш истикболлари муҳим стратегик вазифа бўлиб қолмоқда.

ФЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ

1. Ўзбекистон–Қозоғистон: азалий ҳамкорликнинг янги босқичи <https://www.uza.uz/uz/posts/ozbekiston-qozogiston-azaliy-hamkorlik>
2. Ўзбекистон — Қозоғистон: яқин қўшничилик ва ўзаро ишончга асосланган ҳамкорлик <https://old.xs.uz/index.php/homepage/sijosat/item/asoslangan-amkorlik>
3. Ўзбекистон ва Қозоғистон чегара ҳудудида халқаро савдо иқтисодий ҳамкорлик марказига тамал тоши қўйилди <https://xabar.uz/vp5j>
4. Қосим-Жомарт Тоқаев 14-15 апрель кунлари Ўзбекистонда бўлди <https://uzanalytics.com/xalqaromunosabat/4436/>
5. Ўзбекистоннинг 2020 йилда қайси давлатлар билан ташқи савдо айланмаси юқори? <https://xs.uz/uzkr/post/ozbekistonning-2020-jilda-qajsi-davlatlar-yuqori>
6. Взаимоотношения Узбекистана и Казахстана: основные тенденции и фактор устойчивости Центральной Азии <https://www.caa-network.org/archives/6994>

7. ИНТЕРЕСНО Казахстан – Узбекистан: стратегическое партнерство
<https://www.kazpravda.kz/fresh/view/kazahstan--egicheskoe-partnerstvo>
8. Казахстан и Узбекистан – два локомотива интеграции? <https://www.caa-network.org/archives/22034/kazahstan-i-uzbekistan>
9. Sayfullaev, D. (2016). Parliamentary Diplomacy In Making Of Foreign Policy. The Advance Science Journal of International Relations, 1(1), 52-54.
10. Sayfullaev, D. B. (2020). CONCEPTUAL BASIS OF THE MODERN WEST AND EAST DIPLOMACY STUDY. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues, 23(2), 1-10.
11. Madaminova, D. I., & Fayzullaev, S. A. (2021). The important aspects of uzbekistan's initiatives in central Asia. Asian Journal of Multidimensional Research (AJMR), 10(3), 324-328.
12. Madaminova, D. I. (2021). Uzbekistan as a leading initiator in central Asia. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal, 11(3), 1045-1049.